

А КУРАЧКА ПА ЗЯРНЯТКУ КЛЮЕ...

Мамазянін Безародка зайшоў у поўнаверны магазін стандартных тавараў у Мінску і звярнуўся да адной з пачынальшых.

— Патафонныя іголки ў вас ёсць? — Есьць. Кошт іх — 2 рублі.

Мамазянін дастаў грошы, заплаціў і пакаціў з маркай «Масторага». Што ў яго, ён спакойна акрыў фен, выбраў плацінку і распачатаў пачынальшым у магазінны пакет.

Якое было яго здзіўленне, калі за патафоннай іголкай ён вышпугаў ад пачынальшым... рыбалоўны кручок, пошыркувальную іголку, пошмы... Мы не тут пераключылі ўсё, што знаёміма адзінаццаці купельны пакеты. Скажыце: патафонныя іголки там не былі.

Тым пытаннем зацікавіліся ў Дзяржаўнай гандлёвай інспекцыі. Аказалася, купленыя на віцебскім іголкавым заводзе іголки стандартных прапарцый і іголкаў стандартных прапарцый у пакеты «Масторага» і прапарцый патафонныя іголки на два рублі (прыкладна пале ў 1 руб. 58 кап.). Такім чынам, работнікі магазіна не толькі скалі спажываўца, але і абкрадвалі яго. Не менш, нічога яшчэ не прынята ў адміністрацыі — ні за абкрадчыкаў, ні за вышпугачаў і нялобарыякаў прапарцый.

У гэты дзень пасля гэтага, што многія дзяржаўныя работнікі дзейнічаюць па шыпу пачарнага героя Осіпа Іванавіча Дзегунова:

А пачаць — святая справа! — гаварыў ён. Нічога, што на пятакі да па гроднах збірае: курачка па зярнятку іх, ды збыць бывае.

— Ну, вы то, мабыць, не ўсё па зярнятку кліеце! Як сала-та на язык пабуе — у кішэні, глядзі і багаты апынецца!

— Бываюць і кушы — ах кушы не ўлімаюць! — прызнаўся Осіп Іванавіч пасупаючы і ў магазін стандартных тавараў, якім загадаў т. Гурфіна. Спачуе «па зярнятку кліеце», а пасля і «кушы» дабраціма. На патафонных іголках (варыяў на рыбалоўных кручках) абліжылі на 42 кап., а ўжо на заплаціў — на 7 рублёў. Не сармацкія тут давалі і некаторыя тавары — прыладкі, электрычныя ўпрыгожкі і іншыя — ад бліжэй і знаёмых прама са склада, пачуць «па зярнятку» і не амаюцца ад «кушы» і ў Г.У.М. і ў магазін Мінгорхарта і ў Мінгорпрам. Напрыклад, у Г.У.М. прапарці 95 іголак і перабралі ў спажывальную іголку рублёў. Загалом магазін № 98 Мінгорхарта Левітан пачуў і прапарціўне ў 6 руб. 80 кап. і 10 руб. кап. кілограм — па адной, агульнай — 10 руб. 30 кап.

Плады стыханаўскай работы

АЧРЭС. (Нар. «Звязды»). 2 годзі гэтага года звышнормальна вышпугачаў стыханаўскай Пяткова на невялікім вольным тэку дабілася вышпугачаў ураджаю бульбы — 385 пентнераў з гектара. За стыханаўскую работу Пяткова ўсталявана вышпугачаў унагароды Саюза — на Леніна. Высокая ўнагарода патхніце на норах пашпехі. Пяткова настаяла да сабой задачу зрабіць свой вольны тэку ўсіх калгасоў раёна.

Чарошні раёне пачаў пачаць звышнормальна, дзе быў бы ніжэй ураджаў бульбы, і дабраўшчэнная работа калгасніц да багатага пачу. Калгаснікі раёна гэта годзе зрабілі ў сярэднім па чыста пудоў бульбы з гектара. Арыя і чарошні сацыялістычнай сельскай гаспадаркі пампаша ўсё больш і больш. Астатняе ўвагі работа брыгадзіра

пачуваецца брыгады калгас «Беларусь», Маркучынаўскага сельсавета, тав. Матэча. Спалборнічачы з тав. Пятковай, ён у 1939 г. на вольным участку ўшпачыў і 3 гектары сабраў рекордны ўраджаў бульбы — 500 пентнераў з гектара. У гэтым годзе тав. Матэча ўбраў па 600 пентнераў бульбы з гектара.

Тав. Матэча дабіўся высокага ўраджаю не толькі бульбы, але і зернявых культур. Брыгада, якую ён узначальвае, зняла з плошчы 7 гектараў па 23 пентнераў яравой пшаніцы. Ураджаў ячменю на яго брыгадзе дастае 17 пентнераў з гектара.

Высокага ўраджаю бульбы дабіўся таксама калгаснікі сельсавесі імені Карла Маркса. 3 плошчы 50 гектараў сярэдня ўраджаў бульбы тут складае на 200 пентнераў.

Н. ГРЫШЫН.

Новы атрад трактарыстаў

ПНСБ. Увесну гэтага года ў былым пачынальшым маістку Дубой, Ябланышка да, была арганізавана абласная школа падрыхтоўкі трактарыстаў.

Пасля 4-месячнага навучання адбыўся выпуск вадзіцеляў трактараў, то вышпугачаў 103 чалавекі, у тым ліку 37 жанчын. Добрая вынікі вучобы паказалі курсанты Зінкевіч, Кавалевіч, Марыя Карлюк і інш., здышчы залічы на выдатна. Усё вышпугачы накіраваны на работу ў машына-трактарныя станцыі абласці. (БЕЛТА).

Зрываюць план зяблевага ворыва

ДУБРОўНА. (Спец. нар. «Звязды»). Своечасова пад'ём зяблева — адно з рашучых агратэхнічных мерапрыемстваў у барацьбе за высокі і ўстойлівы ўраджаў. На жаль, кіраўнікі Дуброўнскага раёна гэтаму мерапрыемству не ўважлі належнай увагі. Як вынік, раён аказаўся ў глыбокім прывале: на 20 верасня на зяблева паднята толькі 4.000 гектараў з патрэбных 20.000, што складае 20 проц. плана.

Тут перш за ўсё скажамся адсутнасці аператыўнага кіраўніцтва ходам сельскагаспадарчых работ з боку райкома партыі (секратар тав. Самойкін), вышпугачаў райсовета дэпутатаў працоўных (старшыня тав. Мове) і райза (загадчык тав. Каланаўска). Яны не змагі своечасова, пасля завяршэння сямі азімых пераключыць увесь трактарны парк МТС і цяглавую сілу калгасоў на пад'ём зяблева. У многіх калгасоў Верацейскага, Лядянскага, Дуброўнскага, Азерыцкага і іншых сельсавесіў да гэтага часу не закончана ўборка зернявых культур. Калгасы гэтых сельсавесіў да пад'ёму зяблева толькі прыступілі. А ў калгасоў Верацейскага і Лядянскага сельсавесіў не ўзоран на зяблева ні адзін гектар.

У чым-жа прычына такога адставання? Возьмем хоць-бы калгас «Прамень Кастрычніка», Дуброўнскага сельсавесі (старшыня калгаса тав. Шабану). У мінулым ён быў адзін з найлепшых калгасоў. Зараз, у выніку абмыкавых адносін з боку раённых арганізацый і вышпугачаў кіраўніцтва з боку праўлення, калгас аказаўся на адным з апошніх месці. Да гэтага часу не ўзоран 40 гектараў аўса, 3 гектары жытца. Да пад'ёму зяблева тут і не думалі прыступіць.

Безгаспадарчым і беззаказным кіраўніком калгаса кідаецца ў вочы на кожным кроку. 3 80 працэнтных калгасніц і калгасніц на работу штодзённа выходзіць толькі 40—45 чалавек. Больш 20 чалавек не выправаляюць патрэбнага мінімуму працэдур, сярэд іх жонка старшыні калгаса. Калгаснікі Трыфоль Шейка, Аляксей Харавіч і Нікалай Янцэў ужо некалькі год пагарджаюць інтарэсамі калгаса, займаюцца пачынальшым заробкам. Васіліца Трутка, Ева Остаповна, Мопя Духарова і іншыя ў мінулым годзе не выправалялі ні аднаго гектара.

Аналагічнае становішча ў калгасе «Другая пшпачка», Савінскага сельсавесі (старшыня калгаса тав. Вераб'ёў). Адсутнасць працоўнай дысцыпліны (больш 10 калгасніц не выправаляюць мінімуму працэдур) прывяла да зняцця ўборкі і зрыву плана зяблевага ворыва. У калгасе спадзяюцца, што гэтую работу выканае МТС.

Няўменне арганізаваць свае сілы, спазніненне на дапамогу з боку харатарна для многіх кіраўнікоў калгасоў Верацейскага, Лядянскага і Расаценскага сельсавесіў. Калгасы «ХІ Кастрычнік» і імені Сталіна, Верацейскага сельсавесі, яшчэ не закончылі ўборку зернявых, не прыступілі да зяблевага ворыва. Не пачалі зяблева калгасы імені Кірава і «Большавік», Лядянскага сельсавесі. У калгасоў гэтага сельсавесі паднята ўсяго 2 гектары глебы, у калгасоў Расаценскага сельсавесі — 65 гектараў.

Выкананне плана зяблевага ворыва ў многіх залежана ад работы трактарнага парка МТС раёна. Трактары павінны былі падняць больш 8 тысяч гектараў глебы. Аднак-жа МТС гэты план не выконваюць. Арыявіцкая МТС з 2.420 гектараў узарала на зяблева толькі 400 гектараў, Зарубская з 2.720 — 1.000 гектараў, Дуброўнска з 3.020 гектараў — 1.500.

Павільня трактараў Арыявіцкай МТС (дзірэктар тав. Вераб'ёў) у выніку дрэннага рамонту аказалася непрацэнтнай для работы, 7 трактараў канчаткова вышлі са строю, 3 перабраілі працуць трактары Зарубскай і Дуброўнскай МТС. У апошнія тры дні работы зусім спыніліся — ва ўсіх МТС няма запасных матэрыялаў.

Зараз асноўная рабочая сіла калгасоў пераключана на ўборку бульбы. На ворыве пад зяблева заняты толькі асобныя калгаснікі. Трактары парк бездзейнічае. Зраўневал, што пры такой настаноўцы работы раён не выйдзе з прывалу.

С. СІЛЧА.

ЛІКВІДАЦЫЯ НЕПІСЬМЕННАСЦІ І МАЛАПІСЬМЕННАСЦІ — СПРАВА УСЁМ ГРАМАДСКАЌ

Адной з асноўных задач трэцяй пяцігодкі з'яўляецца камуністычнае выхаванне працоўных: павышэнне іх культуры, палітычнага і агульнаадукацыйнага ўзроўня.

«Мы хочам зрабіць усіх рабочых і ўсіх сялян культурнымі і адукаванымі, і мы зробім гэта з цягам часу». (Сталін).

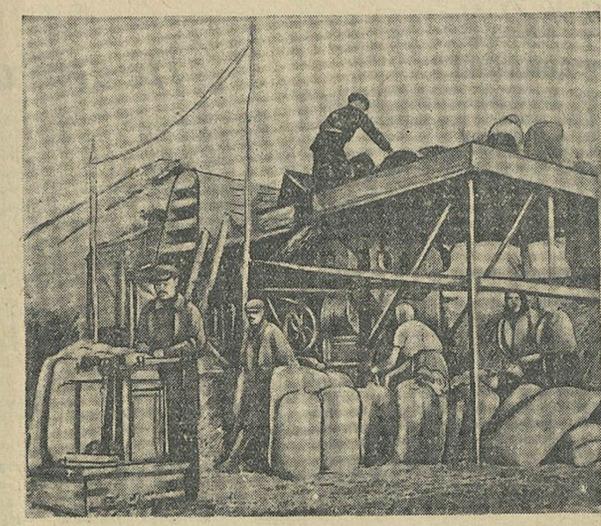
У сувязі ажыццэўлення рашэння XVII з'езда ВКП(б) і ўказанні таварыша Сталіна выключнае значэнне набывае пачынаць ад завяршэння ліквідацыі непісьменнасці і малапісьменнасці сярод насельніцтва.

Вынікі гэтай работы ў Магілёўскай, Мінскай і Палескай абласцях за першую паловіну 1940 года паказваюць, што тут правільна зразумелі палітычнае значэнне пачынальшых задач і па-большэйшкму ўважліся за іх выкананне.

Вылікі пачаўся дабіўся Прапойскай раён. Тут у канцы 1939 года налічвалася 1600 непісьменных і 2017 малапісьменных. Загадчык Прапойскага раёна тав. Дабарольскі штодзённа займаўся пачынальшым ліквідацыі непісьменнасці і малапісьменнасці. Яму ў гэтым аказалі вялікую дапамогу РК КП(б) і вышпугачы райсовета дэпутатаў працоўных. Была мабілізавана ўся грамадская, камсамольская, прафсаюзная і сельская актыўнасць. У выніку на 1 чэрвеня 1940 года па раёну абучаны 846 непісьменных і 1462 малапісьменных.

Аднак у нас ёсць яшчэ і такія кіраўнікі, якія неацэнкава замагаюцца за ліквідацыю непісьменнасці і малапісьменнасці сярод насельніцтва, самаўхіліліся ад гэтай важнейшай дзяржаўнай справы, не прынятаў да работы настаяўніцтва і шырока масы грамадскіх. Толькі гэтым можна аб'ясніць, што ў Даманавіцкім, Ашчарыцкім і Чарошніцкім раёнах за першую паловіну 1940 года не абучаны ні аднаго непісьменнага, а ў Гусевіцкім раёне абучаны толькі 3 непісьменных і 12 малапісьменных. Зусім ігнаруюцца гэта работа ў Асіпавіцкім, Парыцкім і іншых раёнах, дзе лік абучаных непісьменных і малапісьменных не перавышае 10 проц.

Нядаўна зачынілася рэспубліканская нарада актыва работнікаў народнай асветы, якая абмеркавала пачынаць ад становішчы ліквідацыі непісьменнасці і малапісьменнасці сярод насельніцтва. Народа атэачыла, што пры ацёбцы работы кожнага



Малапісьні ў калгасе «Праўда», Мінска-Масляўскага раёна, Магілёўскага абласці. Калгас ужо налічвае 355 тыс. зернявых культур. Фото А. Вуль-Файна (Фотохроніка БЕЛТА).

настаяўніка трэба ўлічваць яго ўдзел у грамадска-палітычным жыцці і ліквідацыі непісьменнасці і малапісьменнасці.

Пачаць загалючы адзельна народнай асветы зараз стаць асноўнай задачай — прыступіць да ліквідацыі непісьменнасці і малапісьменнасці. Да ўдзелу ў гэтай рабоце неабходна прыняць апрача настаяўніка і сельскую інтэлігенцыю. Для зручнасці насельніцтва навучанне павінна быць арганізавана калектыўнае і індывідуальнае.

Вялікую ролю ў правільнай арганізацыі вучобы адыграваюць семінары. Трэба праводзіць абмен вопытам работы культурна-адукацыйнай, кантраліраваць выкананне праграмаў матэрыялаў і якасць навучання.

Неабходна атэачыць, што прафсаюзны арганізацыі да гэтага часу не ўважлі належнай увагі ліквідацыі непісьменнасці і малапісьменнасці. Яны ў большасці выпадках абмяжоўваліся вопытам сродкаў, зусім не цікавіліся наколькі рацыянальна яны расходуць. Такія абмяжоўванні прывяла да растрачвання вялікіх сум на навучанне ізнанчай часткі малапісьменных і непісьменных. Вось некалькі лічб. За 1939 год па саюзу рабочых абучоўнай працы сельсавесі выдаткавалі 41.308 руб. на навучанне 183 чалавек, па саюзу рабочых падрыхтоўнай працы сельсавесі — 11.123 руб. на 35 чалавек, па саюзу работнікаў кмунальных установаў і гаспадарчых устаноў — 29.200 руб. на 77 чалавек.

Многія прафсаюзы, скарэпшыўшы згодна рашэння ВКП(б) пачынальшым работнікаў па ліквідацыі непісьменнасці і малапісьменнасці, не прынялі мер да наладжвання гэтай работы сіламі прафсаюзнай грамадскіх. Напрыклад, у Гомелі з 89 прафсаюзнаў вучоба арганізавана толькі на 25. Сябра прынятаў да работы шырока прафсаюзны актыў.

Пачаць адзельна народнай асветы стаць сур'ёзнай задачай — пачынальшым прафсаюзам у правільнай арганізацыі навучання, аказваць металічную дапамогу культурна-адукацыйнай і правільна сістэматычна кантралі за ёю.

Няма сумнення, што ў найкаралейшым тэрмін мы дабіемся поўнага ажыццэўлення дзірэктывы партыі і ўрада аб ліквідацыі непісьменнасці і малапісьменнасці сярод дарослага насельніцтва.

Е. І. УРАВА, народны намісар асветы БССР.

Гастрольная паездка Беларускага ляльнага тэатра

Дзяржаўны ляльны тэатр БССР выехаў на гастроляў ў Віцебскую абласць. Калектыў накіраваўся на лесе брыгады, якія працуюць у Віцебску і Оршы. На працягу паўтара месяца будуць паказаны п'есы «Валкі Іван», «Па шпучаму валентно», «Дзе і журавель», «Казка аб пані і аб работніку яго Балдзе», «Чырвоны сячар», «Вот у вотах», «Чырвоная пшпачка», «Валкі партыі».

Адначасова рыхтуюцца новыя п'есны: «Падарожжа ў дзіўныя краіны» і «Чароўная лялька Аладзіна». У канцы года тэатр прыедзе на гастроляў ў Мінск.

ПІСЬМЫ ў РЕДАКЦЫЮ

У СВЯЦІЛАВІЧАХ ЗАПУШЧАНА КОМУНАЛЬНАЯ ГАСПАДАРКА

У раённым цэнтры Свяцілавічы камунальнага гаспадарства ў хатнім стані стаяць. Паслякова ляжа ішчэ з вольны закрыта. Не прадуе ўсё лета і электрастанцыя. Загадчык аддзела камунальнай гаспадаркі райсовета тав. Валчок аб'ясняе гэтыя прычыны прастой адукацыйнаму малава. Між тым, літаральна ў двух кілометрах ад пасёлка знаходзіцца вялікая перапыналь месца, іх акружаюць вядоўныя лясы. Але нішто з кіраўнікоў раёна не падлягаюць загадчыць пачаць і пачаць у ход электрастанцыі і лясы.

Расачытае будаўніцтва паміжнікаў для пошты спынена. Зруб стаіць не пакрытым, зачынае і пачаў ішчэ. Будаўнічы матэрыялы раскіданы. У пасёлку ёсць адзін артызанскі кацель, і той ішчэ працуе. Насельніцтва, якое жыць у цэнтры пасёлка, вымушана хадыць па вадку за кілометр.

Комунальна-жыллёвае будаўніцтва правадзіцца падбараксана. У дом № 11 на вуліцы Леніна ўсялілі жыхароў, калі яшчэ нават не была паслана падаста, што не закончана, сены не аштукатураны, дзверы не навішаны. Зараз у гэтым доме працякае ўжо дах, пачаўся грыбок.

За своечасовае спыненне кварталнай пачынальшым нішто не сочыць. На 1 верасня гэтага года заплаціўшыся па кварталнай плаце кампуса складала 2.875 рублёў.

В. Ф. ПЛОШЧЫН.

За што мяне аштрафавалі?

25 жніўня гэтага года мяне прыбыла на кватэру павадамеце вышпугачаў Кагановіцкага райсовета (Мінск) аб тым, што за наўруненне грамадскага парадку 10 ліпеня я аштрафаван на 100 рублёў.

Паводамеце райсовета для мяне з'явілася вялікай нечакаванасцю, бо яраў у гэты час — з 5 па 24 ліпеня — я знаходзіўся ў агульнаадукацыйна-адукацыйна ў заходніх абласцях Беларусі.

Пры азнаямленні з пратаколам і радам ішчэ матэрыялаў справы аказалася, што ў ліпені па Інтэрнацыянальнай вуліцы сапраўды нейкі невядомы мне грамадзянін 10 ліпеня ўзяў дэбашу. Каб ушпугачы адказаць, ён набыў паставую міліцыянера тав. Лічка маё прашчына, імя і імя на бацьку і нават дакладны адрас.

Работнікі першага аддзлення міліцыі, не праверыўшы ў зярнячана грамадзяніна дакументаў, склалі на маё імя пратакол, які быў накіраван у вышпугач Кагановіцкага райсовета. Не ўважачы дэталіна ў сутнасці справы, адміністрацыйна камісія райсовета (старшыня т. Лазуцкі) вынесла рашэнне аб накладанні на мяне штрафу ў суме 100 рублёў.

Паўстае законнае пытанне: за што-ж мяне назвалі наўрушальнікам грамадскага парадку і аштрафавалі?

В. Р. АКУЛІЧ.

Антыкалгасныя дзеянні старшын арцелі

Старшыня калгаса «Новая Обаль», Пушчынскага сельсавесі, Сяпешскага раёна, Барыс Пётр аляксандравіч наўрушае статус сельсавесі. Ён разбазаўравае калгасную зямлю. Надаўна Барыс ўстаў у арышту вінаваду ўдзелу ў частках зямлі.

Негледзячы за Барысавы і факты прамога з'яўлення, прысваіўшы калгасныя сродкі, Прайшоў ўжо больш года, як ён самовольна ўваў з калгаснай касі 1.900 рублёў, але грошы ішчэ не вернулі. Для калгаснай ішчэадукацыйнай фармы было закладзена 100 кавак. Барыс усе іх распрадаў, а грошы паклаў сабе ў кішэні. Ён таксама прадаў з абгулянага стада трох быкоў, а вырчук па дакументах не ачысчыў.

Калгаснікі: ІВАН ПРЫСТАУНА, ЯКАў ПАГУЛЯЙ, ЗІМТРЫЯ РАБУШКА.

Начальнік цэха

У 7 годзі раніцы пачынальнік комплексу брыгад т. Пятроўскі і Дзімітрэвіч ідуць у кантроль заводу. Як і пачынальшых цэха тав. Райко, яны прыходзяць на завод за гадзіну да пачатку работы. Абы-жа аддзяліць, старанна аглядаючы наўрушчаныя вагоны.

Пасля абыдоў складваюцца шпешчым арыяні майстрам. Так і сёння. Майстру старанна работача Кобяку — маладу па гадах, але здымную работніку — спаванава было аглядзець ачышчэнне лова 2696, заманіць годнаго дошкі пад'ём і адну лабавую стойку. Па вагону 05 — апрамантаваць аноныя рамкі, адна на дзень былі вышпугачы і астаў майстрам.

У 7 годзі 30 мінут з'явіўся майстар Бірўла, Гарпашніч, Кузьміч і інш. — усюго 9 чалавек. Многія з іх узначальна правалялі да стапка. Год па Рэжым, напрыклад, прадаваў слёсача па рамонту аяшпачыцельнай сістэмы тонаў, выконваў месячную норму не ніжэй чым на 200 проц. У пачу забавалі здымную стыханаўска і неўважана яго дзельны майстрам. Ён славіцца на заводзе, як выдатны работнік.

Або майстар Гарпашніч. На гэтую пачу ён вылучан месца назва, але вынікі работы ўсё даў ачышчаны. Бохасяная група пад'ёмшчыкаў вышпугачы ішчэ план на 100 проц., вышпугачыў дэфектаў з рамонту 10 вагонаў. За дапамогу работу Прадзіўму Вярхоўнага вета СССР унагародзіў яго медаллю за трыгодовую лобасць.

Калі прынці ўсе майстры, пачынальнік прамаўляюцца хадзячы часткі вагона. Ці выконваюць майстры распрацаваны на чыніцка аб рамоне вагонаў, прызначаны да вышпугачы? Трэба праверыць. Даварыць і праверыць — такі прычыны і тав. Райко. Тут-жа вышпугачы, што слёсачам пад'ёмшчыкам не пачалі своечасова прапрацываць дэталі. Не адкладаючы справы

на доўгі час, пачынальнік цэха адразу ж накіраваўся да пачынальшых ішчэ цэхаў і канчаткова дамоўся аб прадастаўленні вагоназборнаму цэху патрэбных дэталей.

Загад наркома пяхлоў зносіў аб асабістай прэмысці майстрам вышпугачы на яго групе прадукцыі вагонаў павялічыў вышпугачы з 10—12 недаробакі. Зараз недаробкі знізіліся да 2—3. Цяж не мае за апошнія месяцы ні адной рэкламацы ад спажывальцоў.

Каб пачынальнік вышпугачы прадукцыі і прадукцыйнасць працы, пачынальнік цэха мабілізаваў вышпугачыўшы мільярд работчых рацыяналізацый. Старар Карлюк уводзіў кантролю прапаўна — зрабіць спецыяльную ашуку для выплывання пяхлоў з ачонных стока. Рапей аб'яўку ачонных ляхлоў проста выкідалі, што арыяніцка вялікі страт.

Доўгі час дакаўшчы ўручому рабілі каліку дэталей. Дзельнышчэ Палыччук прыставаў да электрашпачы машыны электрыкаў, і прадукцыйнасць працы раб'ёна пачыналася ў тры разы, пры значным павышэнні якасці.

Нядаўна група работчых прапанавала зрабіць рэжымнае нажыны для раб'ёна: таварга жалеза замест ручнога спосабу. У выніку прадукцыйнасць павялічылася ў 5 разоў.

Умеляя работа тав. Райко з усіх калектываў дапамагла. За чэрвень, ліпень і жнівень месяцы вагоназборны цэх поўнашчэ вышпугачыў вытворную праграму, вышпугачыў тэрачэска з рамонту па 20 вагонаў пры лобнай якасці. Да ўсёадыснага Дня чыгуначніка вышпугачы працуюць на 112 проц. запана.

Так прадуе пачынальнік аднаго з вялікіх цэхаў вагонарамонтнага завода імені Мяснікова Лаўрышні Олейнік Райко.

І. ГРЫГОР'ЕУ

Асабіва вялікая шпешчым да донарства наглядзана ў часе ваенных дзеянняў, пры вызваленні працоўных Заходняй Беларусі і пры зразьме фінакй безагвардзешчынны. Дзесяці і сотні вошчынскіх людзей, выконваючы свой абавязак патрыёта, з вялікім захаваеннем давалі сваю кроў для выратавання чырвоных байцоў. Дзякуючы гэтаму мы цяпер забяспечаны ваенныя госпіталі кансерваравай крывяю.

Колькасць пераліванай крыві расла з года ў год. Усяго за 8 год было зроблена 14.015 пераліванай, пераліта 1 тона 200 кг крыві. Тысячам людзей было паскорана выдараўленне, вернуць жыццё, дана мацьчымасць прадаўцаў працаваць і вучыцца.

Інстытут, яго філіялы і некаторыя раёныя станцыі выдучу вялікую навукова-даследчую работу па агульнах праблемах пералівання крыві. Супрацоўнікамі інстытута напісана 80 работнікамі філіялаў і станцыі — 33 навуковыя працы. Сістэматычна выдучу навуковую работу Гомельскай, Віцебскай філіялы, Барысавскага, Палескага, Жлобінскага станцыі. Урач адной з раённых б'юльніч т. Корж напасаў выдатную работу на тэму «Фракцыйнае пераліванне крыві».

Вялікую работу праводзіць мінская акушарска-гінэкалагічная клініка (дзірэктар — прафесар Выдрын). Гэта клініка з 1935 года з поспехам займаецца вучыцельна-праблема пералівання плазментарнай крыві. Гэты новы лячэбны метад ужо адцягва вельмінароўна, а будучае яго прымяне перапаніць.

За апошнія годзі ў рэспубліцы абаронена пяць кандыдацый работ па пачынальшым пералівання крыві (Кантаровіч, Манкевіч, Бірўла, Сасонкін і Корж).

Ішчэ становішча ў заходніх абласцях рэспублікі. Пры польскіх уладах пераліванне крыві не было дапушчана прадоў-

АБ ПЕРАЛІВАННІ КРЫВІ

У працягу вясмы і лішнім год у калініках і б'юльніках нашай рэспублікі прымяняцца пераліванне крыві, як лячэбны метад. У першы год гэты метад ужываўся толькі ў хірургічных клініках і хірургічных аддзяленнях буйных б'юльніч, пачаўся ён звышпугачы шырокае прымяненне і ў раённых лячэбных установах.

12 студзеня 1932 года ў Мінску і іншых гарадах рэспублікі былі арганізаваны філіялы Цэнтральнага маскоўскага інстытута пералівання крыві.

Пра год мінскі філіял рашпачне года быў арганізаван у рэспубліканскім інстытуте. Асноўнымі задачамі інстытута, філіялаў і станцыі з'яўляюцца навукова-даследчая работа па вучыцельна-праблема пералівання крыві, кансультацыйна-металічная дапамога арганам аховы здароўя ў арганізацыі новых станцыі, абучэнні ўрачоў і сярэдняга медыцынскага персанала, уводі і медыцынскае абследванне донарскіх кадраў, забяспечэнне ўсіх лячэбна-статыянарных устаноў кансерваравай крывяю і стандартнымі сывараткам для вызначэння групавой прыналежнасці крыві, прапаганда злучэння гэтага новага магутнага метада лячэння ў мірны і асабіва, у ваенны час.

Па развіццё справы пералівання крыві штогод адукацыйна вельмінароўна. Калі ў 1932 годзе было расхадвана 25.000 рублёў, то ў 1940 годзе адпущана на гэтую справу 1.939.000 рублёў.

Інстытут арганізаваў вытворчасць сываратка, неабходных для вызначэння групавой прыналежнасці крыві, і забяспечвае імі ўсю рэспубліку.

Зараз па рэспубліцы налічваецца тысяча лонараў, якія даюць сваю кроў для пералівання. «Няжка глядзец, як да чалавек пабліжачае смерць», — гаворыць тавар Суботка, — але затое як прыемля ўсёадысна, што без шыкоў для сабе ты выправа гэтага чалавек з абдымаў смерці».

Гэты надзвычай эфектыўны метад лячэння не прымяняўся ў б'юльніках. У адзінаквальных выпадках яго ўжывалі прыватна практыкуючыя ўрачы і бралі за гэта вельмінароўна грошы. Асноўная маса ўрачоў не была знаёма з сучаснымі дасягненнямі навуцы аб пераліванні крыві.

Вось чым першачарговай задачай мінскага інстытута з'яўлялася забяспечэнне ўрачоў заходніх абласцей неабходнай літаратурай (вадружэнні, навукова-папулярнай літаратурай, інструментамі) і апаратурай. Многія ўрачы прыязжалі ў інстытут для працяжнага азнаямлення з арганізацыяй пералівання крыві. Усё гэта дапамагчы арганізаваць абласныя філіялы ў Веластоку, Шінску, Баранавічах, Брэсце, Гродне і іншых гарадах.

Атрыманна намі дасягненні вельмінароўна. Але яны ні ў маляйшай ступені не павінны супакойваць нас. Упердае ішчэ многа работы. Наша задача — дабіцца, каб пераліванне крыві, як лячэбны метад, прымянялася па ўсіх без выключэння раённых б'юльніках.

Адной з агульнах задач з'яўляецца абучэнне ўсіх урачоў метад пералівання крыві. Жочыны ўрач, дзе-б ён ні працаваў, павінен умець вызначыць групу крыві, узяць кроў у донара і пераліць ён хворому. Неабходна навучыць гэтаму метад кожнага студэнта-вышпугачы, чаго, на жаль, намы медыцынскі інстытуты ішчэ не робяць.

Пераліць кроў павінен умець і сярэдні медыцынскі персанал (сестры, фельчары і акушары).

Неабходна і далей сістэматычна правадзіць раз'ясніцельную работу сярод насельніцтва па пытанню пералівання крыві. Асабіва шырокае поле дзейнасці тут для таварыства Чырвонага крыжа.

І. М. СТЫЛЬШАНОК, дзірэктар Беларускага інстытута пералівання крыві.

